

Бүгү чурттарның пролетарийлери. каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 170 (11968)

1982 чылдың июль 22, четверт

1982 чылда үндүлүштүнгөн

Өртүз 3 көб.

Мал чеминиң белеткели— бүгүдениң херээ

СЭКП Тыва область комитетинде

ШАЛЫПЧЫ АЙ ЧАРЛАТТЫНГАН

СЭКП обкомунун бюрору малга бөдүүн болгаш чулуктук чөмчүлүк белеткээрин көвүдөдиринге бо чылын таарымчалыг байдалдар тургустунган болзажок, совхозтарда бо ажалды организастап турарынын темпизи эн-не чавыс болуп арттышаан турарын хүлээп алган доктаалында демделгелен. Июль 20-де байдал-биле республикада сизген планынын 7 хуузу, сенажы 12, витаминниг сизген далганын 23 хуу белеткелен.

СЭКП обкомунун бюрору мал чөмчүлүк белеткээринин шалыпчы айын 1982 чылдың июль 25-тен август 25-ке чедир чарлааш, бүгү күш-ажылчы болгаш материал-техниктиг курдавырларын мал чөмчүлүк белеткээринче мобилизастаарын СЭКП хооркомунга, райкомнарынга, хоорайкүүс комнарга, профбөлүмдөлгө, ВЛКСМ обкомунга, көдээ ажал-агый, мелиорация болгаш суг ажал-агый министрстволарына, Сельхозтехкуромга, «Скотопром» треске, көдээ ажал-агый эргелдеринге, совхозтарнын директорларына болгаш специалисттеринге, партия, профэвилел болгаш комсомол организацияларына, улус депутаттарынын көдээ Советтеринге дааскан. Шалыпчы ай үзүндө район болгаш совхоз бүрүзүнге бөдүүн болгаш чулуктук чөмчүлүк белеткээринин планын даалгаларынын 70 хуудан эвээш эвезин бедик шынардыг кылдыр күүсдерин хандылар.

Бүгү-ле бар мал чөмчүлүк белеткээр техниканы саадат чочка ажалдадып киририн, бүгү черлерге немелде бригадаларын болгаш звеноларын организастаарын, оларга

техниканы болгаш транспорт херекселдерин быжыглаарын, тодаргай даалгаларын бээрин, оларнын күүсделзинге шыгыгын контролду тургузарын партия, совет болгаш көдээ ажал-агый органнынга дааскан. Мал чөмчүлүк белеткелеринге бүгү бүдүрүлгелерин, албан организацияларын, студенттерин, сургуулардын, бүгү чонну кириштирерин хандылар. Шалыпчы ай үзүндө мал чөмчүлүк белеткээринин темпелерин эн дүргедедири, ажалдын бедик шынарын болгаш күш-ажылдын эн бедик бүдүрүкчүлүгүн чедип алыры дээш мал чөмчүлүк белеткелеринин ортузунга дээштиг социалисттиг чарыштыг организастаар.

Көдээ ажал-агый министрствозу, СЭКП ТК-нын май (1982 чыл) Пленумунун шитпирилдеринге база СЭКП ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин 1982 чылдың май 24-те хүлээп алганы «Продукция бүдүрерин көвүдөдиринге болгаш оон шынарын бедидеринге көдээ ажал-агый ажалдакчыларынын материалдыг сонуургалын күштедирер талазы-биле хемчеглер дугайында» доктаалына дүүштүр мал чөмчүлүк белеткээринде киржин турар ажалдакчыларын материалдыг шанап дөкиририн немелде хемчеглерин ажалдап кылгаш, ону совхоз бүрүзүнге дүрген чедир.

«Шын», «Тувинская правда» солуннарнын редакциялары, Телевидение болгаш радиомачыдылга талазы-биле күрмөкчүлүк мал чөмчүлүк белеткелеринде социалисттиг чарыштын чоруп турарын бүгү таладыг болгаш шалыпчы чырыдар ужурулук.

СТАНЦИЯНЫ КЫВАР ЧУУЛ-БИЛЕ ДОЛДУРГАН

УЖУДУШКУН БАШКА-РАР ТӨП. (СЭТА). Космонавтылар Анатолий Березовый болгаш Валентин Лебедев орбита «Салют-7» эртен станциязынга июль 20-ге чедир 68 хүн болганар. Оз уеде кылары-биле планнаан ажал программаны экипаж чедипкиниг күүселип турар.

Космонавтылар «Прогресс-14» деп автоматтыг корабльди чүтүп дүжүрүп дооскап, станциянын шитпиче оон чедир берген дериг-херекселдерин, эртен аппаратуразын, аш-чем продуктуларын, шитпичелер кылым материалдарын дүжүргөн. Чүтү корабльнин бактарынчын станциянын шитпичелеринин саванынче кывар чуулу болгаш ажалдакчыны куткан.

Июль 20-нин хүнүнүн бүгү дүжүрүлгө Анатолий Березовый болгаш Валентин Лебедев станциянын арылдар ажалды кылып, комплекстиг херексел-биле гимнастика мергесилдерин кылганар. Хүнүн ийгин чартымында экипаж француз «Пирамид» дээр аппаратураны ажалдашкан, астронавтыг дүжүрүлгө кылганар.

Медицина шитпичелерин болгаш экипажтын дыпалыгларын түнелдерин бугаар алырга, космонавтыларнын калымын байдалы эн боп турар.

Орбитанын «Салют-7» станциянын бүтү системаларын чөмчүлүк ажалдап, космос комплексинин шитпиче тер кыдыр биле чокуулажып турар байдалдарын хандылар.

ДЕМНИГ

«Муршакты» совхоз бо чылын шитпичин малыга 250 тонна сизген, 310 тонна сенаж, 1130 тонна сизос, 20 тонна сизген далганы, 100 тонна бүдүрүкчүлүк белеткээр планын, Совхозтун ажал-агый чарыштын чедипкиниг ботталдырыл-биле шалыпчы ажалдап турар. Мал чөмчүлүк белеткелеринде 12 эвөөнү, ажалдакчыларын хову-трактор бригадаларын тургузган.

Совхозтун директору, партокм, көдээ Совет болгаш ажалдыг комитет мал чөмчүлүк белеткелерин организастаар курдавыр талазы-биле ажал хемчеглерин алгашкан. Он бир кижин составтыг штаб бедип, Ук штабтын ишчүлүгүн септелелерге баргаш, ажалдыг канчаар турар турарын хайлаарын, социалисттиг чарыштын түнелдерин үндүрүп турар. Амгы хүнүндө 50 тонна бүдүрүкчүлүк, 125 тонна эн шынарыг нотаан сизген белеткелерин.

А. КАНЧЫР.

СЭКП обкомунда, Тыва АССР-ниң Министрлер

Чөвүлелинде, профбөлүмдөлгө

болгаш ВЛКСМ обкомунда

КИЧЭЭНГЕИНИ—ТЕМП БОЛГАШ ШЫНАРЖЕ

Бо чылдың июльдун баштайгы чартымында мал чөмчүлүк белеткелерин дыка калбарган дээрин СЭКП обкомунун бюрорунун, Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин, профбөлүмдөлгө база ВЛКСМ обкомунун доктаалында демделгелен. Июль 20-деги байдал дугаар 18 мун тонна сизген, 10 мун тонна сенаж, 2 мун тонна витаминниг сизген далганы, 3,2 мун тонна бүдүрүкчүлүк белеткелерин. Мал чөмчүлүк бүгү хемчеглерин хемчегилге едипкелерин шитпичелерге барык 14 мун тонна азы планга удур 7 хуу болуп турар.

Мал чөмчүлүк белеткелеринче Кызыл районун совхозтары өлөөн организастыг кирген. оларнын мал чөмчүлүк белеткелеринин планын хемчегилге едипкелерин шитпичелерге 10,8 хуу болуп турар. Овур район ону 9,7 хуу, Танды — 9,4 хуу, Барыш-Хемчик — 8 хуу күтсеген.

Оон-биле чергелештир дыка хой районнарда болгаш совхозтарда мал чөмчүлүк белеткелеринин темпизин дыка чавыс, дээрин ук доктаалда шүгүмчүлөп, Ылангил Бай-Тайна, Улуг-Хем, Чон-Хемчик, Эрен болгаш Токто районнар ба кампанында организаста чок киргизилген планын чүткө 4—5 хуу күтсегиле. Мал чөмчүлүк белеткээр техника хой-хой ажалдадып багай ажалдадып турар. Сизген келер-биле республикада белеткелерин 518 трактор коюлгаларынын 336-ча, 44 АВМ-ни — 34-ч ажалдап турар. Ылангил Бай-Тайна, Улуг-Хем районнарда техника ажалдадып багай. Белеткелеринге мал чөмчүлүк шынарычче чо-

талазы-биле социалисттиг чарышка тилекчи деп санаан. Кызыл, Барыш-Хемчик, Овур районнарда СЭКП обкомунун, республиканын Министрлер Чөвүлелинин, профбөлүмдөлгө база ВЛКСМ обкомунун шитпичер Кызыл туктарын болгаш 200—200 рубльдин тилемин ук доктаалда айткан.

Мал чөмчүлүк белеткелеринин темпизин дүргедедири, дээр шитпичелер хемчеглерин алырын, көдээ ажал-агыйнын ол чутула кампанынче көдээни бүгү ишчилерин хаара тузгарын, а ол ишкан улус ажал-агыйнын өскөдөө ажал-агыйнын ажалдакчыларын олче мөөнөздерин СЭКП райкомнарынга, райкүүс-комнарга, көдээ ажал-агый эргелдеринге, профэвилел болгаш комсомол организациялары чедип албаан дээрин ук доктаалда шүгүмчүлөп. Мал чөмчүлүк белеткелеринин ажалдадып болгаш шынар дээр социалисттиг чарыш чотур негелде дугаар калбар-баан.

СЭКП обкомунун бюрору, республиканын Министрлер Чөвүлели, профбөлүмдөлгө база ВЛКСМ обком:

— төп зонадан — Кызыл районун;

— барыш зонадан — Барыш-Хемчик районун;

— муруну зонадан — Овур районун — июльдун ийгин он кокуунда мал чөмчүлүк

Улуг-Хем районда «Улуг-Хем» совхозтун сизгенчелерин шитпичин малыга четкир чөмчүлүк белеткээр дээр улуг тура-сорукутук ажалдап турарлар. 15 кишиден тургустунган мал чөмчүлүк механизастаттын бригадаларын нежигүннери бо хүнүргө чедир 200 ажыг тонна мал чөмчүлүк күүсдерин.

Сизгенчелер аразында калбарган социалисттиг чарыштын мурунуу оуруунда Кызыл-оол Мижит-Доржу, Валерий Халым-оол, Алексей Очур, Маадыр-оол Чаш-оол болгаш өскөдөө чоруп турар.

ЧУРУКТАРДА: база бир чаа сараат; сизгенчелер А. Очур биле М. Чаш-оол олар. В. ЧАДАМБАНЫН фотолары.

КЕЗЭЭДЕ ХҮННЭЭРЕКТЕП ТҮРЗҮН!...

ЛЕНИНГРАД. (СЭТА-нын корр.). «82-нин тайбын маржымын» киржичилери июль 20-де хоорайын күш-ажылчы күүсделерин «ажыл» хүнүн эрттиргенер. Даниянын, Норвегиянын, Швециянын, Финляндиянын, ол ишкан бистин чуртуну тээзелдерин энергомашыналарын приборлар кыдыкчыларын, илч-теп лааракчыларын, металлургаларын, ажалдакчыларын, дайы салымын поштуун ажалдакчыларын чылы-биле үткүп-хүлөп алганар.

«Ленинградтын металл заводунун» каттыжышкынын га баарга, оларга тайбын дээр немелде оон турбина бүдүрүлгелерин киржичилерин, дайымы заводтар-биле калы ажалдадып, «Барыш» Сибирь-Барыш Европа» газ дамчыкчызынга ажалдадып дериг-херекселдер кылып үндүрерин программаларын боттадырып турарын дугайында чуталаан берген. Херекселдер кыдыкчызы Н. Поскобелова: «Бистер ангы-ангы куржундерин кыдыкчы болгаш бис, илч-теп дээр тайбынче, бистин уругтарымыстын аас-кежиктиг болурунче чүткүз бистерин каттыжышкыны турар» — деп, чуталаан. Оз олуру салгаччыларын кылдыр урууну бичин уруу Юлиппин «Кезээде хүннээр-теп тургун» деп чуртун ажалдакчыларга бедикте берген.

Финляндиянын тээзелдерин А. Юнтунен тодаргай эгелеч сапаларын кыдыкчылар тайбын дээр чатгыштыг немелде оон турбина бүдүрүлгелерин киржичилерин, дайымы заводтар-биле калы ажалдадып, «Барыш» Сибирь-Барыш Европа» газ дамчыкчызынга ажалдадып дериг-херекселдер кылып үндүрерин программаларын боттадырып турарын дугайында чуталаан берген. Херекселдер кыдыкчызы Н. Поскобелова: «Бистер ангы-ангы куржундерин кыдыкчы болгаш бис, илч-теп дээр тайбынче, бистин уругтарымыстын аас-кежиктиг болурунче чүткүз бистерин каттыжышкыны турар» — деп, чуталаан. Оз олуру салгаччыларын кылдыр урууну бичин уруу Юлиппин «Кезээде хүннээр-теп тургун» деп чуртун ажалдакчыларга бедикте берген.

«Бистер Ленинградтын ажалдык чоннары-биле оларнын ажалдадып чедиреринге кээ чуталаан берген» деп, чуталаан. Оз олуру салгаччыларын кылдыр урууну бичин уруу Юлиппин «Кезээде хүннээр-теп тургун» деп чуртун ажалдакчыларга бедикте берген.

Финляндиянын тээзелдерин А. Юнтунен тодаргай эгелеч сапаларын кыдыкчылар тайбын дээр чатгыштыг немелде оон турбина бүдүрүлгелерин киржичилерин, дайымы заводтар-биле калы ажалдадып, «Барыш» Сибирь-Барыш Европа» газ дамчыкчызынга ажалдадып дериг-херекселдер кылып үндүрерин программаларын боттадырып турарын дугайында чуталаан берген. Херекселдер кыдыкчызы Н. Поскобелова: «Бистер ангы-ангы куржундерин кыдыкчы болгаш бис, илч-теп дээр тайбынче, бистин уругтарымыстын аас-кежиктиг болурунче чүткүз бистерин каттыжышкыны турар» — деп, чуталаан. Оз олуру салгаччыларын кылдыр урууну бичин уруу Юлиппин «Кезээде хүннээр-теп тургун» деп чуртун ажалдакчыларга бедикте берген.

«Бистер Ленинградтын ажалдык чоннары-биле оларнын ажалдадып чедиреринге кээ чуталаан берген» деп, чуталаан. Оз олуру салгаччыларын кылдыр урууну бичин уруу Юлиппин «Кезээде хүннээр-теп тургун» деп чуртун ажалдакчыларга бедикте берген.

Финляндиянын тээзелдерин А. Юнтунен тодаргай эгелеч сапаларын кыдыкчылар тайбын дээр чатгыштыг немелде оон турбина бүдүрүлгелерин киржичилерин, дайымы заводтар-биле калы ажалдадып, «Барыш» Сибирь-Барыш Европа» газ дамчыкчызынга ажалдадып дериг-херекселдер кылып үндүрерин программаларын боттадырып турарын дугайында чуталаан берген. Херекселдер кыдыкчызы Н. Поскобелова: «Бистер ангы-ангы куржундерин кыдыкчы болгаш бис, илч-теп дээр тайбынче, бистин уругтарымыстын аас-кежиктиг болурунче чүткүз бистерин каттыжышкыны турар» — деп, чуталаан. Оз олуру салгаччыларын кылдыр урууну бичин уруу Юлиппин «Кезээде хүннээр-теп тургун» деп чуртун ажалдакчыларга бедикте берген.

«Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Кинофикация эргелели Кинофикация талазы-биле Тыва АССР-ниң күрүнө комитети кылдыр эде тургузар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында база Тыва АССР-ниң Хоойлузунга немелделер болгаш өскөрилгелер кирир дугайында

ТЫВА АВТОНОМНУГ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИГ РЕСПУБЛИКАНЫН ХООЙЛУЗУ

Тыва Автономнуг Совет Социалисттиг Республиканын Дээди Совединин доктаалары болза:

1. «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Кинофикация эргелели Кинофикация талазы-биле Тыва АССР-ниң күрүнө комитети кылдыр эде тургузар дугайында» 1982 чылдың март 1-де Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

2. Аңаа дүүштүр «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Кинофикация эргелели Кинофикация талазы-биле Тыва АССР-ниң күрүнө комитети кылдыр эде тургузар дугайында» 1979 чылдың декабрь 24-те Тыва АССР-ниң Хоойлузунга да-

таалында немелделерин болгаш өскөрилгелерин кирир:

«Тудук херектеринин талазы-биле Тыва АССР-ниң күрүнө комитети» деп сестериниң соонга 23 чүдүлү:

«Кинофикация талазы-биле Тыва АССР-ниң күрүнө комитети» деп сестер-биле немээр:

«Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин дугайында» Тыва АССР-ниң Хоойлузунга 25 чүдүлүлде «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Кинофикация эргелели» деп сестерини уштур.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун

Даргыз М. МЕНДУМЕ.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун

Секретары Н. БОЙДУ.

Кызыл хоорай, 1982 чылдың июль 19.

«Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Аш-чем үлетпүр эргелели Тыва АССР-ниң Аш-чем министрствозу кылдыр эде тургузар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар база «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин дугайында» Тыва АССР-ниң Хоойлузунга немелделер болгаш өскөрилгелер кирир дугайында

ТЫВА АВТОНОМНУГ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИГ РЕСПУБЛИКАНЫН ХООЙЛУЗУ

Тыва Автономнуг Совет Социалисттиг Республиканын Дээди Совединин доктаалары болза:

1. «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Аш-чем үлетпүр эргелели Тыва АССР-ниң Аш-чем министрствозу кылдыр эде тургузар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун 1982 чылдың апрель 28-те Чарлыын бадылаар.

2. Аңаа дүүштүр «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Аш-чем үлетпүр эргелели Тыва АССР-ниң Аш-чем министрствозу кылдыр эде тургузар дугайында» 1979 чылдың декабрь 24-те Тыва АССР-ниң Хоойлузунга да-

таалында немелделерин болгаш өскөрилгелерин кирир:

«Тыва АССР-ниң Мелиорация болгаш суг ажал-агый министрствозу» деп сестериниң соонга 23 чүдүлү «Тыва АССР-ниң Аш-чем министрствозу» деп сестер-биле немээр:

«Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин дугайында» Тыва АССР-ниң Хоойлузунга 25 чүдүлүлде «Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин Аш-чем үлетпүр эргелели» деп сестерини уштур.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун

Даргыз М. МЕНДУМЕ.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун

Секретары Н. БОЙДУ.

Кызыл хоорай, 1982 чылдың июль 19.

«Тыва АССР-ге сонгукчуларнын чагыглары-биле ажалды организастаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

ТЫВА АВТОНОМНУГ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИГ РЕСПУБЛИКАНЫН ХООЙЛУЗУ

Тыва Автономнуг Совет Социалисттиг Республиканын Дээди Совединин доктаалары болза:

«Тыва АССР-ге сонгукчуларнын чагыглары-биле ажалды организастаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун 1982 чылдың май 26-да Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

«Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар» дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

Кызыл хоорай, 1982 чылдың июль 19.

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ДОКТААЛЫ

Тыва Автономнуг Совет Социалисттиг Республиканын Дээди Совединин доктаалары болза:

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн Даш-оол мунун Чарлыын бадылаар» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

Кызыл хоорай, 1982 чылдың июль 19.

Кыстаевич Ондарын хостаар дугайында» 1982 чылдың апрель 15-те Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн Даш-оол мунун Чарлыын бадылаар» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар.

Кызыл хоорай, 1982 чылдың июль 19.

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында» Тыва АССР-ниң Дээди Совединин Президиумунун Чарлыын бадылаар дугайында

«Тыва АССР-ниң Дээди Судунун кежигүнүн хостаар дугайында» Т

НАЙЫРАЛДЫ БЫЖЫГЛААРЫ—КОЛ СОРУЛГА

Ч У В А Ш А С С Р:
чедийишкиннери, өзүлдеси

«Шыныа» хабары

Д а а р т а - н о л и т х у н
Д Э Э Ш Т И Г
Б О Л Д У Р А Р

Мария Данзырымовна Тү-
лүш—Таңдыла Топа аттыг со-
хозтук хову-трактор бригада-
сында мурнакчы поварларнын
бирээди.

М. Д. Түлүш ак етебидин
казымак ажыл-ижи дээн со-
хоз мурунунда хей удай шап-
падып мактадып келген.

ЧУРУКТА: мурнакчы повар
М. Д. Түлүш.

В. КАРА-САЛДЫН фотосу.

СЭКП—ИНТЕРНАЦИОНАЛЧЫЛАРНЫҢ

2.

Бөгүн—Польшаның катап тургустунганынын хүнү, польша
улустун национал байырлары

Польша аждикти чоңоюу бо-
чалык боттарынын эң узак
ношонду байырлашы болуп
Польшынын катна турустугуна-
кышты хуни контрреволюсту-
куштерни болдурган апар-
хияны болгаш сандаларыны
ни чоорту узуткан туурашкы
байдалына демедеген туурар.
Эрткен чыдаш даскары аяла
турган шериг байлашы
посифуналдеги ала дегини
тосуп каттыжымшыныкы
болгаш өске-даа антисоци-
алисттик куштерни узуртук-
ларынын аждик үгүддедиле-
шерин соксаткан. ПКАП ТК-
нын Политбюрозунун, Нацпо-
нал камгалалды шериг чөв-
деленик болган польша чакы-
тыш ач чордун туурар хем-
чегерини буюшы патриоттар
шүштүгү бүгүн биз дегини
Улуу Улуу аждик аргында
корум-чуруму турузуп, партия
организациялары узам-на
идекейли-биле аждилат туу-
рар аларган.

рыл Москва зоогунуа аарлыг шөлдөргө, Сталинград чагыныа түчүүшүнкө, оттуу-төстүгү дээрлэ дээрбээли аар-берге дайыма чамымчынардыа боллаш тилдерэ жекелештересен. Уемизде аа жакыгыч, калкынатын, Совет Армия биле кады польша черлерн хоштар дээш келген кижилер бисерин уткуу турган. польшаларын төрүшүктүгү армияны кажал-дай ушастар.

1944 чылдын июль 22-де национал хошталганын польша комитетн Хельмага төрөгүтү манфестин чарааш, демократиян польша күрүнгөн тургусканын, бүгү эрге-чагырганы улускэ чамымчыл бергесин чарааш. Улусту эрге-чагырганы, үрөтөн экономиканы катат тургузарынын аар-берге уези оон эгелзэн. Контрреволюцияга оор, Лондонга турган реаксиян эмирлат чазактык улзурканы дээрбездөргө дуур боо-чепсекти холга туткын, эштеп чок демиселди чорудар ужурга таварышкан бис.

Дирал чогуумчалыг аар чидар амгы дөңдө чедир соктуу-малык контрреволюция бажыи база калат кәдүрү, төңүңүң дүгүң дедир тыртары ораллажыи гурур-дир. Бажыи чүктүң дидерсыздыг дидер-дистанциялары. Польшага удуз хол-мөгүн чүдүлүң дүн-даа, хуй-даа чокка чүдүчүр, чүртү байталдыи дүгүң дедесейиң хүй-иниңизийи холтап, контрреволюстуг чажыи ажалдачыларга айтыш-кынарыи кылыт тууро.

Мыңлыг нарын байдат үе-
нде бистерин, хоочунари-
нын кол сорулгазы болза, со-
вет-поллазы лайыралы пропа-
гандалары, режиссыл иде-
гетерини непертеризин орд-
азыл турары антисоветтин
үүлөгөшчилерининге ууру де-
мексирин болур деп, Б. Брай-
ловский чузалаан. Дайын
хоочунари аныктар-биле ки-
мил турар ужуражыныкчи-
нарга Совет Эвондизини, со-
циалисттик дем каттыгырды-
газыны өске-заа чурттары-
нын экономикагын уугу дуза-

Куба удуртунчу өзүп өлүрүшү салгачкыларыны киинизидерины айтыргыларынын талазы биле хой чүүлүдү чуугаалаан республиканын амылчы чоннырынын даштанылгызын өсүтүп берди.

газизаастанын экинчидиринг
доктааган, Ф. Кастро турки
ним кабарын, хөгжизиним дел
деглээш, истехки-пионерле
ним шимчээшининиң кели
уеним коммунистэрин беле
хизиринг, улуг салгалларин
солуурунга чүгүлэчиним а
гайым чүгүлэаан. Ол уругула
паебөрлөк болгаш пионерле
төптеринг эки шоланы эртип
патриоттар, чүртүтү төлети
аньия хамзаатылары нылды
эзүп кел чачарын демдеглээш
Партия болгаш республика

гини-даа харамнамийн турал
ын Ф. Кастре чухалаан. Ну
баны империалистгй бүгд
лэцийн-биле кызамдал турал
рындаа тургуутунган энкн
миктгй бегрер турза-даа
улгууц эки дыштангазы
организастарынын боттуг ар
галары бар бөөп турар. Он
чедиг айырда амалынзуда 10
мун кижини хаара тулуп шы
даар турисчи лагерлерины бол
гаш баззаларны улам калбар
тыры эргөжөй чүгүдэ бөөп ту
рар.

Кубада туризмнің неперелік қалбарғанының, дугайым келіп чылын 46 тууаззаларын неместір тууазын көрүп турды ыры череліп тууарын дим Настро айткын. Олаога 198 чылдын июль—август айлаарында зөзш-ле диме. 260 кижи даштанып болур. 198 чылда аштанылганлыгын тууаззаларына болгаш нагередилеринге боттарының шөлззизин чартып миллион кижи эрткин

ПАРИЖ. Гадааг кижины кижи мэдүүр чорукту үндэсн чадаргыгалаары чорудуу тургаж чок кыллары национал, камгалалын түр човуелынини үн чүгүдэ сорулгааг деп, үн човуелынин даргазы Джерри Ролингс «Африк-Ази» журналдын айтыргаларына харьяалн тура мэдэгдээн. Органы застыг үзүе массалар харын чүглэ минчан куруение эргэ деп башкарынга кырижн, бодунуу салым-чолунуу эзэн болуп шидалар деп, ол бязадан дөмдөгилн.

Барымн чүккө чыгаалар чүдөн чуртка салгалып кеткен иэкономиканы көдүреринте, ресболгаш үлөшүр бүүдүрүшкү болдунгу дег чүүлөрни кылылелдин даргасы айткан. Чамдулдурушкунуларынга уду, либелгаш бүүдүрүтээшминларга үлө ол соругаларны чедип алытурар бис.

Экономиктиг хосталышкын жүздөз, бүтү хамаатытар алыр дээш эчилиге чедар ол. Революциянын дайыннары кыи бээрнге Гананын толуг диниг чутаалаан.

дөл-бузар биеэни ёзу-чурум-
арып байдалдарда национал
спуудинага кэлэ ажыл-агый
ний көүдөлдирлэге бүгү-лө
р ужураат бис деп, түр чөвү-
лүк бүдүрүлгө ээлэринин бу-
зы-бүрү кайра-өлөшкүндарга
түр демисеэди бистер үстүп-
дөш шийтирлэг чоруду

социал болгаш культура хөг-
га демократия чедип
демисежир идеалдарымыс
ынта чогуур ойтур шаарымыс
олу минтипирлиг деп Дж. Ро-

ЛИМА. (СЭТА). Боливиянын шериг эр-чагырганы —хунта шеригини чыгына ашынын начальниги генерал Гисо Вилье Кальдеронун абдан-дукаалынын ишкен генерал Селесо Торрелонун он-га чуртун чаа президенттин кылдыр муйлаан.

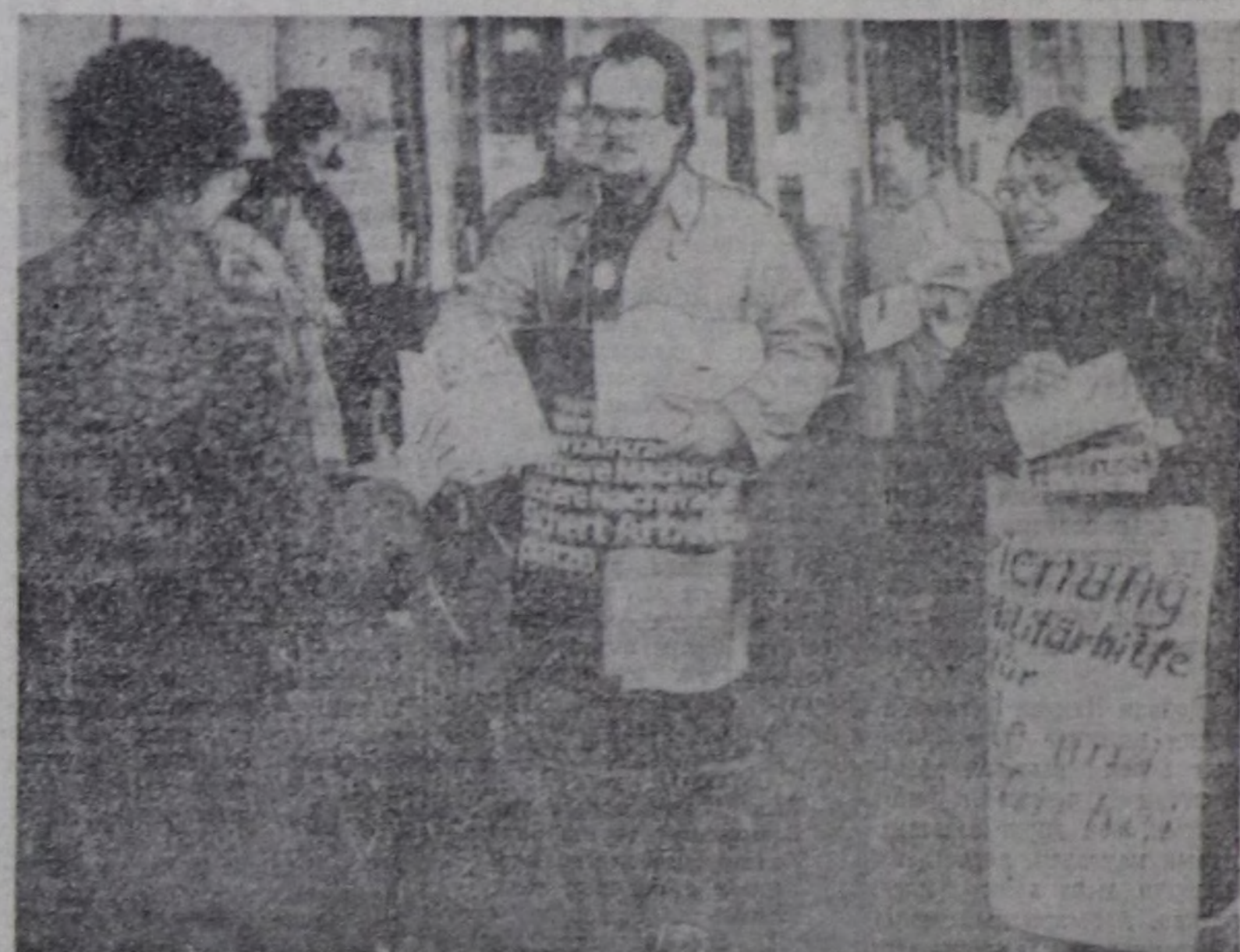
Ла-Пастан лимнатканы-бизе алырга, боливиянын шериг бөлүктөрүнүн аралы-чурдулук чорук чуртун шыгалы, өнөчүлүгү кризиске таваргын, ийгики-литеттег амыдаралы демократчылары, литеттег партияларын болган профес-сел, организацияларын амыдаралы

АДИС-АБЕБА. (СЭТА).
Алтын хөстөрхүний дөмөт
фронтунуна (СХДФ)-
ношууна амынгалы-биле
тура, бои отратыры Сома-
ни наысылаа Могадиша-
кыдылар область Хира-
н тулуштурган стратегия-
туу тургар шавал хал-
малыг турар. Эрттен бө-
лөк Куча, Мушан бө-
лөк

Бөгөөд дээр чурттакчид
чаралын дөнгөж эхлэхэд
уушгийн болгуулан,
т-Венд областын элчин
ийтг төвдөө 20 кило
ерг фронтунуу күште
боо-чөлсөк болгаш ох-чөм.

ПАРИЖ. (ССТА). Франс
ес агентлигинин корреспон-
дентизи Кенядад мелизлерни
газар Найробида АКШ ол-
ртун президентизи, АНО-
ни даргази Д. Арал. Монге
омалиде болушқуннарга
нопланын дорт кижиле-

Ол талазы-биле америк
туудун тыгтып калганын
ийгааракчылар Сомалиде бо-
уушкуннарга толгаараар
ылдзган кылдыр Вашинг-
тонну ажыглаар дээч ордоз-
лышкыны-дыр деп көрүп

[illegible]

Ирланд шериглер Барын Бейрутту долганган буюз-
дешкинни уда-на кызырып
мак, иш-и сесте дескен
палестининерин лагерлерин
болган хоорайын чурттакчы-
лык кыяраттарын баа кыла
шомоёт-артиллерия-биде бо-
лган турган. Ошон чурттага
болган административтик ба-
шылар чурулган, хариза-
дын болган элесте даамы
ылмактын шугуштары ур-
еян. Ирланд артиллерия оту
босалыр дугайында бир нече
тизирнэ челип алган ду-
журкузганы урешкан, «
бозбашкындарын кылган.

Удурданышкыннын пале-
стин шомошомкиннин болган
дундан национал-патриотту
шугуштарын каттыккан күн-
тунини отразатан фронт шугу-
шун аргына халыкшынган.
Ирланд эжелекчин шериглерге
дуур алган каш чедикшинин-
гун удурданышкыннарын
ылган. 20 ахыл ирланд сол-
даттар болган өкидерлер

олар КНО-нун чынгине сек-
тарин болган дээгөй органи-
зацияларын Ирландиян ча-
гыртыч башкылары Барын
Бейрутту арастаным куз-
буюздешкинни жон дорас
сосымдарын албадарынан
кыйгырганнар.

Каттыкша Штаттар лива-
крингине коз айтырымына
— ирланд шериглерин ундү-
реринден кичээтенин албаан
тигир дээш Барын Бейрутту
эжелекчилерини халлап кире-
ри-биде кылганы турары
НХО-нун куускомуну кежигу-
ш Иер Абд Рабуунун меле-
десиде айтмн турар. Ливанды
бадалды үш шиптирээрээр
Ирландиян Бейрутту буюз-
дешкин сосымдар болган. Ли-
вандан агрессорун шеригле-
рин ундүрөрл өргөжөк чугу-
дан мыда чугунал турар.
Түргүстүндан бадалда пале-
стингерге таарымчыл кар-
чынган аргын оларнын чур-
гынын халыкчырынан түрүн-
ди тургузган болур.

тертирлер. Киль, өз сестин
сезганади боо-тепектин уугу
кладын чаза девискен болгач
операциялар үезинде бир
лаккын уутказарын. АДА
генителди дилпаткан. Склад
аамталгынын түнүндеди
дээн чак зорбетчин километр
ур үрелген. Офталур шүпү-
ү бутгарынын тувар черде-
лиде булу чедип келгенин
чаза дилпаткан.

Израиль болгач Каттышкан
Шаттар дилан наймсышкан
аамталгачыларын дүжүр ба-
нын чедип дүжүр дээш Ливан-
а болгач Палестинаын Хос-
ларыннын Организацияны
маржи албаащамынарын кы-
ны турдулар. Премьер ми-
нистр Бегин чоотка чаа Тель-
авивке ИХУ-ны удүртүкчү-
к. Арафат болгач өскөдө па-
лестин удүртүкчүлүккү өгүд-
дэс ууткан. Чок кылдыры-
дергезди. «ИХУ-ну ууткан-
кынын талдыр биле Ливан-
адын чорутууга чокку үе-
де агадор болгач буюу кө-
нүшкенин кыска хуусалга
бузуган тувар» деп, өз немей
угааган.

Иорданиянын хааны Хусейн америка "Таймс" журналына берген интервьюсунда палестинлердин боттарынын киргизиле-би-биле палестин айтканынын шындыгын бу-буиле динитинде-лөөнү шактады. Чокуку Чоку-чүкүсү кан төктүкүзүгүнүг м-селе-сиздешинишкенин сөзсөзсөз алаарын эсиге-лөөнү. Израиль шеригер Ливанга Ток-Аппи-тин абаан учурукка минип турарынан ама уагт чакы-рар-жерге тапшырканын од уламчылан чугаа-аан. Бир-бетте Израиль Барым Бей-реттү урдак чугурам, эже-нин аитар чүе болд, палес-тин революциянын херэ де-мей-ле абаан Хусейн-дизан де-лөөнү.

Ливан терин израиль агрес-сорлар ажелен турарынан бү-гү дүгүзүгү Сирия боту-кү-нөштөрүн Ливанан учу-бел-лени Сирияны президенти Х. Асэд меле-лөөнү. Ливанга тапшырын кангаалар тапшы-рыл-ды араб чугуруу арамын күштеринин составынан кыры-турар-сирия кезелетерин ли-ван болжам палестин ула-дустар мурунгу боттарынын хула-засын күөсөдип турарын айты-ган.

националчытканы, СССР-нин бүгүгү нацияларынын болганы биче уластарынын арзыныча бузуудей уластын харыаада, алыс-аудуна дуулаадыгаамы болган каам ажалдаа-жылдаагы жоготкунен — бо бүгүгү түздөр кийиндерин чаа социал болган интернационалдык иштелишкээ — совет уластуун тургустууарына чедирин кезген. Совет Дүйлсая бодунун 60 чыл жойлгынн чыгында коммунизмин дем-беле тургузуу турар деп эргейт республикаларын найы-радыг өг-бүзасы бозуу, бүгүгү делегейин мурунуга өндүрчүл кылдыр кестүү турар. СЭКН дин интернационалдык бастыгыл чок политиканын бастыгыл иштелишкээ со-циал-политикти болган идея-тиг чыгыс эвлиян кай дег бичкын халыктарын ан чугуаа фактор болуу турар.

Бодуну чону даа, бодуну чурту дээн чоргааралды өске богу уластарын напонад сагыш-сеткелдерин болган тапчылардын хандыр хүндүдүзүр-биле хоаштырар патриоттарын болган интернационалчыларын чин чаагы мөзүшүнарнын совет кижилерин бастыгыл напонад сагыш-сеткелдерин. Напонад сагыш-сеткелдерин кедерей азы халкыдышымын кылдыр илгерилегизин, напонад кызым эрге-ажыны хараар болган эмгек, хоооу чорук-тар, а ол ыгыш напонадлар драмизга өскөдөжүр чорук болган напонад башкалчанын чорук — белеп-не чытисе бодудукунлар дээрлид практика өргөүзүү турар. Ичачылган атамдык киякелерин орту-чанчыкларын өскөдөр дээр ордаагышынар-биле чыгыш чок, шитирпиг дем-беледи чорудар, напонад иштелишкын делчинч принциптерин кызыл-даа өм-таалашымнарга улау шиг-пирит кемчелерин алары эргежок чугулаа деп СЭКН-ин тургустуушанын 60 чы-нынын аугайында СЭКН ТН-нин доктаадында айткыл.

Совет иштелишкын амыдыралынын бүгү талааларын улагурун, ажал-ажымыж ажал-чорудугунын айтыр-чыллар шитирпигэрин Коммунист партия интернационалы туруш-биле ботландыр турар.

Коммунизмин материал-техник баады чуртуу богу уластарын нини ку-женишкыниери-биле тургу-зунуу турар. Алаа муштур эвилелешкен найы-даа рес-публиканын экономикасы улаз ажал-ажымын чыгыс ай комплекзинин туудуш ке-зэс кылдыр сайырар турар. Ичачылган бүгү чуртта эрге-жок чугула социал-экономи-тич соруугаарын шитирп-дээрине республика бузуу-нун ку-ажыаа ку-женишк-кыниери хоаштырар, оон кызыл чок көмүдөрин эрг-ежок чугула.

Уластарын херек кырында деп эргейн халкыдыр турар СЭКН-ин политика СЭКН-ин Конституцияында бич-ылгатылган эвилелешкен республикаларын бүрүн эрг-ежтин бичылдарына бараан бозуу турар. Ол политика Совет эрге-чатыгарын баш-тайды чыдырында бээр бот-ландыр келген. Чурттуу бу-

ды ажалдаа жылдаа, шавад-жондуган кылды чорая-херере орус уластуун чаага-сеткелдин аулазгычы о-политиканы чедивичкын болганына чугула роздуу ол-паа.

Бичкыл социализмин дин чадарында совет социализмин нация бузатун улам кылды чыкчелешкыниери бот-талыч турар. Бүгү совет республикаларын эконо-миканын болган кудур-зын бүгү талааы жогүдө-ринне улагышыны СЭКН ботландырмышан, совет на-ция бузуунун чөкчөлөшкы-нигине чук уагын берир турар. Ичачылга бистин чур-туугустун уластарын со-циал-экономи-тич кудур-зын жогүдөшкыни асподолор деп ботланды-нн политиканын. Коммуни-ст партия чорутуушан, со-циалыг бүгү күрүшүнн арга-лардын болган эрге-ажы-тарын баа барымдаалан турар. Республика бузуунун эрге-ажыктарын эн-не бот-туу талаалар күрүшүн ния-ти эрге-ажыктарында илгер-илеттин турар. Экономия-болган социал бугу сорууга-ларын бирг элзеге күрүш-кын илгер эрге-ажыктары барымдаалан турар. Чур-туу херек кызым эрге-ажыны хараар чоруктуу кы-дыл-даа илгерилегизинери-биле дембел — ажал-терект-партияны, интернационал-чүз-биле көрүрүн өскөдөрүн чок негелдеридир.

Коммунизти партиянын ин-тернационалдык политика-нын чаагы үрү-түндөстөр-мизин СЭКН-ин тургустуу

зунга падлопаз дуруу үзөл- гү нацияларынын сырый ка- гаванын 60 482 көйлөйөнч

